

Bruxelles, 5.12.2018.
C(2018) 8111 final

PREPORUKA KOMISIJE

od 5.12.2018.

o međunarodnoj ulozi eura u području energije

{SWD(2018) 483 final}

PREPORUKA KOMISIJE

od 5.12.2018.

o međunarodnoj ulozi eura u području energije

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 292.,

budući da:

- (1) Euro je stabilna, pouzdana, globalno priznata i široko prihvaćena valuta za međunarodna plaćanja. Oko 36 % vrijednosti međunarodnih transakcija, odnosno izdanih i podmirenih računa, 2017. izvršeno je u eurima. Euro čini oko 20 % međunarodnih pričuva u stranim središnjim bankama. To je više od udjela europodručja u svjetskom bruto domaćem proizvodu (BDP).
- (2) Od svih sirovina, u EU-u i u svijetu najviše se trguje energentima, posebice sirovom naftom. Godišnje količine kojima se trguje na europskim energetske tržišta premašuju 40 bilijuna EUR. Više od 90 % vrijednosti transakcija povezanih s naftom, plinom i drugim energentima vrši se u valutama koje nisu euro.
- (3) EU uvozi više od polovine energije koju troši, što ga čini najvećim uvoznikom energije u svijetu. Tako se Europa za oko 90 % svojih potreba za naftom i oko 70 % potreba za plinom oslanja na uvoz.
- (4) U posljednjih pet godina EU je u prosjeku za uvoz energije izdvajao oko 300 milijardi EUR godišnje. Velika većina dugoročnih ugovora (po procjenama 80–90 %) na kojima se temelji uvoz energije u EU nije denominirana u eurima, a najveći dio uvoza energije u EU potječe iz Rusije (oko 34 %), s Bliskog Istoka i iz Afrike (zajedno oko 33 %) te iz Norveške (oko 20 %, i to otprilike podjednako nafte i plina, a ugovori za uvoz plina denominirani su u eurima).
- (5) Odnosi u području energije među državama članicama i trećim zemljama često se temelje na međuvladinim sporazumima od kojih se mnogi odnose na kupnju nafte i plina. Tim sporazumima pružaju se okvir, politička potpora i pravna sigurnost za europska društva koja pregovaraju o komercijalnim ugovorima s dobavljačima energije u trećim zemljama.
- (6) Prema Direktivi o zalihama nafte (2009/119/EZ) države članice dužne su održavati zalihe sirove nafte i/ili naftnih derivata za slučaj nužde. Kako bi ispunile obvezu držanja zaliha, države članice oslanjaju se na središnja tijela za zalihe i gospodarske subjekte koji imaju obvezu kupovati, održavati i prodavati zalihe nafte za slučaj nužde i posebne zalihe te upravljati njima.
- (7) Referentne cijene sirove nafte koje navode agencije za izvješćivanje o cijenama nafte referentne su vrijednosti za opskrbu naftom. Služe i kao odnosna referentna vrijednost za druge energente poput prirodnog plina i za izvedene financijske instrumente koji se odnose na sirovu naftu ili naftne derivate. Trenutačno, međutim, ne postoje referentne cijene za sirovu naftu denominirane u eurima.
- (8) U Europi je uspostavljeno više trgovinskih čvorišta u kojima se trguje proizvodima od plina denominiranim u eurima. Iako je udio ugovora čije se cijene temelje na

cijenama u trgovinskim čvorištima sve veći, određeni se broj ugovora o nabavi u potpunosti ili djelomično oslanja na ugovore indeksirane prema cijenama nafte koji nisu denominirani u eurima. Na zrelim tržištima plina količine kojima se trguje u čvorištima veće su od stvarno potrošenih količina.

- (9) Društva koja pružaju financijske usluge imaju važnu ulogu u osiguravanju pristupa kapitalu, osiguranju i alatima za upravljanje rizikom za nositelje projekata u cijelom vrijednosnom lancu opskrbe energijom.
- (10) Jačanje međunarodne uloge eura u području trgovine energijom i ulaganja u energiju, uz istovremeno osiguravanje opće gospodarske učinkovitosti, pomoći će u ostvarivanju ciljeva energetske politike EU-a i smanjenju rizika od poremećaja u opskrbi energijom. Europska poduzeća bit će autonomnija, a time manje izložena pravnim postupcima koje bi zbog isplata ili primanja uplata u međunarodnoj trgovini i financiranja protiv njih mogle pokrenuti treće zemlje.
- (11) Uzimajući u obzir navedene specifične zahtjeve, u ovoj Preporuci Komisije izlažu se neke od smjernica za postizanje šire uporabe eura u energetske sektoru,

DONIJELA JE OVU PREPORUKU:

Šira uporaba eura u međunarodnim sporazumima i neobvezujućim instrumentima koji se odnose na energiju

- (1) Države članice trebale bi promicati širu uporabu eura u odnosima s trećim zemljama u području energije, pa tako i u ugovorima u okviru bilateralnih i multilateralnih međunarodnih sporazuma ili neobvezujućih instrumenata poput memoranduma o razumijevanju.
- (2) Komisija poziva države članice da u svoje međuvladine sporazume s trećim zemljama uključe tipsku klauzulu, koju je razvila Komisija, povezanu s uporabom eura kao zadane valute.
- (3) Komisija će, u mišljenjima koja će slati državama članicama u okviru članka 4. stavka 1. Odluke (EU) 2017/684 Europskog parlamenta i Vijeća kojom se uspostavlja mehanizam razmjene informacija u pogledu međuvladinih sporazuma i neobvezujućih instrumenata između država članica i trećih zemalja u području energetike (Odluka o međuvladinim sporazumima), sustavno skretati pozornost država članica na uporabu eura. U slučajevima u kojima je to moguće, države članice trebale bi imati sličan pristup i u pogledu neobvezujućih instrumenata u području energije.

Šira uporaba eura u transakcijama sudionika na europskom tržištu povezanim s energijom

- (4) Države članice trebale bi sudionicima na europskom tržištu olakšati širu uporabu eura prilikom transakcija u području energije i potaknuti ih na nju.
- (5) Središnja tijela za zalihe koja osnivaju države članice u skladu s Direktivom 2009/119/EZ i gospodarski subjekti koji imaju obvezu držanja zaliha trebali bi povećati udio ugovora koji se temelje na eurima, a koji su povezani s kupovanjem, održavanjem i prodavanjem zaliha nafte za slučaj nužde i posebnih zaliha te upravljanjem njima, među ostalim i onih koji se odnose na zalihe koje se drže u okviru bilateralnih sporazuma ili ugovornih prava na kupnju određenih količina zaliha (kuponi).

- (6) Sudionici na europskim energetske tržištima trebali bi povećati broj ugovora povezanih s energijom denominiranih u eurima.
- (7) Sudionici na tržištu trebali bi olakšati uspostavljanje likvidnih čvorišta plina u EU-u i promicati ih, s cijenama temeljnih i izvedenih proizvoda denominiranih u eurima, kako bi podržali širu uporabu cijena indeksiranih prema čvorištu i, na taj način, denominaciju tih ugovora u eurima.
- (8) Agencije za izvješćivanje o cijenama trebale bi olakšati uvođenje referentnih cijena sirove nafte denominiranih u eurima.
- (9) Robne burze trebale bi olakšati daljnji razvoj ugovora o izvedenicama za sirovu naftu i rafinirane proizvode denominiranih u eurima.

Šira uporaba eura za projekte i transakcije pružatelja financijskih usluga povezane s energijom

- (10) Države članice i europska društva koja pružaju financijske usluge trebali bi poticati širu uporabu eura za projekte i financijske transakcije povezane s energijom.

Praćenje

- (11) Države članice trebale bi svake godine Komisiji dostaviti sve dostupne detaljne informacije o stanju provedbe ove Preporuke.

Preispitivanje

- (12) Komisija će preispitati provedbu ove Preporuke tri godine nakon donošenja i ocijeniti je li potrebno poduzeti dodatne mjere, uzimajući u obzir informacije koje dostave države članice.

Adresati

- (13) Ova je Preporuka upućena državama članicama, središnjim tijelima za zalihe koja osnivaju države članice u skladu s Direktivom 2009/119/EZ i gospodarskim subjektima koji imaju obvezu držanja zaliha, sudionicima na europskim energetske tržištima, agencijama za izvješćivanje o cijenama, robnim burzama i europskim društvima koja pružaju financijske usluge.

Sastavljeno u Bruxellesu 5.12.2018.

*Za Komisiju
Valdis DOMBROVSKIS
Potpredsjednik*